

Zápis z obhajoby disertační práce Mgr. Jakuba Říhy

Praha, 22. září 2015

Téma práce: *Rým a strofika v českém verši, obzvláště u Jana Nerudy*

Přítomní: doc. PhDr. Daniel Vojtěch, Ph.D. – předseda komise

doc. Mgr. Libuše Heczková, Ph.D.

PaedDr. Luboš Merhaut, CSc.

PhDr. Michael Špirit, Ph.D.

PhDr. Václav Vaněk, CSc. (školitel)

doc. PhDr. Jan Wiendl, Ph.D. (oponent)

Předseda komise, doc. Daniel Vojtěch, zahájil obhajobu a přivítal všechny přítomné. Předal slovo školiteli, PhDr. Vaňkovi, který v pozitivním světle představil svého doktoranda, seznámil komisi s jeho profesionálním vývojem a krátce představil jeho disertační práci.

Poté doktorand představil přítomným svou disertační práci. Ve svém proslovu se zaměřil zejména na historické kořeny své metody (vzpomněl versologické práce z českého, francouzského, anglického i ruského prostředí). Z metodologických potíží, které ho při rozpracovávání tématu potkaly, vzpomněl zejména teoretickou nepřipravenost oboru. Nemohl se tedy soustředit pouze na rozbor Nerudovy strofiky a rýmu, ale musel nejprve svůj předmět metodologicky uchopit. Nerudův rým se pro stanovení obecných zákonitostí popisu rýmové struktury ideálně hodí, neboť se jedná o rým v jistém smyslu bezpříznakový, postrádající výrazné rysy, které by na sebe strhávaly pozornost.

Následně předseda komise přečetl posudek nepřítomného oponenta, prof. Turečka. V něm zaznělo pozitivní ocenění doktorandovy systematické a v českém prostředí i průkopnické práce. Vytýká mu především jistou abruptivnost analýz konkrétního básnického materiálu a absenci zobecňujících závěrů, které by dle jeho názoru za praktickým užitím metodologických nástrojů měly následovat.

Se svým posudkem seznámil přítomné i druhý oponent, doc. Jan Wiendl. Rovněž pozitivně ocenil doktorandovo metodologické úsilí a jeho výtku směřovala k jisté nezavršenosti práce zobecňujícím závěrem. Vyjádřil však přesvědčení, že tento závěr bude obsahovat monografie o Janu Nerudovi, kterou doktorand hodlá na základě svého textu dopracovat. Vyjádřil rovněž potěšení nad skutečností, že dlouho nerozvíjený obor literární vědy začíná opět ožívat.

Doktorand reagoval na vystoupení svých oponentů vysvětlením absencí dílčích závěrů z jednotlivých analýz. Poukázal na heterogenost jednotlivých případových studií a jisté vakuum, v němž se po celou dobu své práce

pohyboval. Toto vakuum bylo zapříčiněno dosavadní nedostatečnou metodologickou rozpracovaností tématu, a rovněž nedostatečným zpracováním básnického materiálu. Vyjádřil přesvědčení, že až budou dostatečně zpracována básnická díla nejen Nerudova, ale i ostatních českých básníků 19. století, bude možné díličí závěry vyvozovat například z komparace tvůrčích postupů jednotlivých osobností, stejně jako sledovat historické proměny užívání básnických prostředků.

V diskuzi vystoupila doc. Heczková s upozorněním na nepochybnou historickou provázanost Nerudova verše s tradičními postupy českého raně obrozeneckého básnictví a s májovskými překlady světové literatury. Tyto vlivy dle jejího názoru nemohou být u výzkumu Nerudova verše opomenuty. Doktorand upozornil, že otázkami básnického překladu v daném období se zabýval již Miroslav Červenka a Květa Sgallová a že srovnávací analýzy jsou dezideratem dalšího výzkumu. Ve stávající situaci se versologie primárně snaží o jazykový rozbor verše a její ambicí je ukázat, že bez analýzy jazykových zvláštností a daností nemůžeme smysluplně vypovídat o významu daného básnického díla. Abstrakce od tohoto základního výzkumu je již záležitostí dalších literárněvědných disciplín. Doc. Vojtěch nakonec připomněl, že nelze vůbec odlišovat primární a sekundární přístupy k literárnímu textu – již jazykový rozbor v sobě v ideálním případě nutně nese poukaz k tématům interpretačním a literárněhistorickým a *vice versa*. Skutečná analýza literárního díla v sobě nutně nese aspekty všech přístupů, je proto ošidné dělit přístupy na vyšší a nižší. Doktorandovi tak lze těžko vyčítat, že jeho výklad není zaměřen kulturně-historicky.

Tím byla ukončena veřejná část obhajoby. Tajné hlasování skončilo tímto výsledkem: 5 členů komise, z toho 4 přítomni, 4 kladné hlasy ve prospěch obhajoby práce. Komise tak jednomyslně navrhla udělit Jakubu Říhovi titul Ph.D.

Zapsal: Petr Šimák

Podpis předsedy komise: doc. PhDr. Daniel Vojtěch, Ph.D.

